

2020-12-10
M2020/02003

Miljödepartementet

Havs- och vattenmyndigheten
Box 11 930
404 39 Göteborg

Uppdrag att ta fram ett projektförslag avsett för Internationella havsforskningsrådet (ICES)

Regeringens beslut

Regeringen ger Havs- och vattenmyndigheten i uppdrag att ta fram ett förslag till ett projekt avsett att bedrivas av Internationella havsforskningsrådet (ICES). Förslaget ska avse ett projekt vars syfte är att definiera hur Östersjöns marina ekosystem och representativa ekosystemtjänster skulle kunna utvecklas de kommande 30 åren, givet naturliga förutsättningar inklusive klimatförändringar utan att vara begränsade till tekniska förutsättningar.

Förslaget bör utformas så att projektet utvecklar ett eller flera möjliga alternativa scenarier och för varje scenario tar fram en sammanfattande beskrivning av ekosystemets status efter 30 år. Beskrivningen ska inkludera 3–5 mätbara karakteristika som kan definiera ekosystemets status presenterade på en representativ och lämplig detaljeringsnivå.

Projektförslaget ska tas fram i samverkan med Sveriges lantbruksuniversitet och andra relevanta myndigheter och universitet.

I arbetet med att ta fram förslaget ska Havs- och vattenmyndigheten ta de kontakter med ICES och Helcom som behövs för att se till att förslaget blir utformat på ett sätt som – om förslaget blir ett projekt för ICES – säkerställer att ICES tolkar uppgiften på det sätt som är avsett. De svenska delegaterna till ICES och Helcom bör hållas underrättade om kontakterna.

Projektförslaget ska – tillsammans med en översiktlig tids- och kostnadsuppskattning och möjlig finansiering för projektet – redovisas till regeringen (Miljödepartementet) senast den 31 oktober 2021.

Skälen för regeringens beslut

Svenska myndigheter strävar redan i dag efter att förvalta mänskliga aktiviteter som påverkar och nyttjar de marina ekosystemen utifrån en ekosystemansats i enlighet med Agenda 2030. EU:s integrerade havspolitik utgör inom EU en ram för all EU-politik med anknytning till havet. Den har sin utgångspunkt i tanken att EU kan få större avkastning från sina havsområden med mindre inverkan på miljön genom att samordna det breda spektrumet av sammanlänkade verksamheter med anknytning till hav och kuster. Havsmiljödirektivet och direktivet om havsplanering utgör olika delar av EU:s integrerade havspolitik och ingår i samtliga delar i Sveriges maritima strategi för Nordsjön och Östersjön 2018–2023. Det saknas dock en sektorsövergripande strategi för ekosystembaserad förvaltning som är gemensam för Östersjön.

För att en ekosystembaserad förvaltning ska vara framgångsrik krävs det en gemensam överenskommelse i alla länder och sektorer i havsområdet. Havs- och vattenmyndigheten bör få i uppdrag att ta fram ett förslag till ett projekt som syftar till att utveckla underlag till en gemensam överenskommelse för den ekosystembaserade förvaltningen av Östersjön.

Målet för hur Östersjöns ekosystem ska utvecklas och hur mänskliga aktiviteter ska förvaltas måste beslutas på politisk nivå och vara så konkret att det kan harmonisera åtgärdsarbetet mellan länder och mellan olika sektorer och sektorsstrategier (jordbruk, sjöfart, fiske, vattenbruk, fågelförvaltning, habitatförvaltning, turism, energi, försvar m.m.) och möjliggöra att förvaltningen av alla delar av ekosystemet optimeras. Detta gäller även i hög grad för genomförandet av havsplaneringen.

För att kunna ta fram ett konkret gemensamt mål för ekosystemförvaltningen behövs, som ett första steg, en beskrivning av hur ekosystemet skulle kunna se ut i Östersjön. Detta inkluderar hur relevanta ekosystemtjänster kan utvecklas givet naturliga förutsättningar, inklusive klimatförändringar utan att vara begränsade till tekniska förutsättningar. Ekosystemet har möjlighet att utvecklas i olika scenarier baserat på en rad olika förändringar i faktorer som temperatur, salthalt, näringsbelastning och mänskliga

aktiviteter. Under olika scenarier skapas samtidigt olika förutsättningar för en rad olika ekosystemtjänster. Det är viktigt att projektförslaget beaktar vilken detaljeringsgrad som är lämplig och möjlig för ett realistiskt genomförande av projektet. Detaljeringsgraden förväntas därmed bli avgörande för vilka ekosystemtjänster och på vilken nivå ekosystemtjänsterna kan presenteras.

För det svenska miljömålsarbetet, den maritima strategin och livsmedelsstrategin bör den beskrivning som projektet tar fram kunna ge värdefulla insikter för att ta fram skarpa etappmål eller preciseringar och bidra till harmoniseringen mellan målen som berör havsmiljö och därmed effektivisera åtgärderna över olika sektorer. Regionalt bör en sådan beskrivning kunna bidra som underlag för nästa revidering av Helcoms aktionsplan för Östersjön (BSAP) kring 2030 (BSAP revideras även till 2021) i syfte att kunna sätta ett gemensamt ekosystemförvaltningsmål för hela Östersjön.

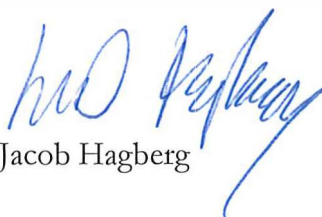
Centralt för den beskrivning som projektet tar fram är att resultatet har en hög trovärdighet hos Östersjöstaterna och de huvudaktörer som påverkar och har verksamhet i Östersjön och dess avrinningsområde. Projektet bör därför beställas och finansieras gemensamt med andra Östersjöländer i så hög utsträckning som möjligt.

Den organisation som i dag skulle kunna uppdras att ta fram en sådan beskrivning, samtidigt som den har trovärdighet och lämplig kompetens, är Internationella havsforskningsrådet (ICES). Där finns även ett brett engagemang av forskare från alla Östersjöstater vilket ger resultaten ökad förankring. ICES har ännu inte en fullt utvecklad modell för ekosystemrådgivning. Havs- och vattenmyndigheten bör utarbeta projektförslaget så att det har förutsättningar att kunna godkännas och genomföras av ICES.

På regeringens vägnar

Isabella Lövin

Jacob Hagberg

Kopia till

Havs- och vattenmyndigheten

Statens Lantbruksuniversitet, institutionen för akvatiska resurser